

Taikurin taivas

Veteraanit ja runoilija

Harri Koivisto

Copyright © 2015

Omakustanne: Taikurin taivas

Veteraanit ja runoilija

Kirjan tekstit, kuvat ja suunnittelu: Harri Koivisto

Teoksen sähköinen jakelu ja kaikenlainen tulostaminen omaan ja muuhunkin käyttöön

on ehdottomasti sallittua.

Ja vieläpä oikein toivon sanojen leviämistä.

Lisäksi toivon, kun luet kirjaa, kertoisit siitä minulle sähköpostiin taikurin.taivas@gmail.com.

Ja jos tekstejä jossain lainaat, mainitse nimeni ja vaikka tämän kirjan nimi ja viel' kotisivuni osoite www.piiras.com.

Näin kiinnostuneet voivat löytää lisää luettavaa.

Mikäli haluat käyttää tarinoita kaupallisiin tarkoituksiin, ole minuun yhteydessä tuon saman sähköpostin kautta.

- Harri kiittää

Lukijalle

Tämä kirja syntyi marraskuussa 2014 pitämäni alustuksen pohjalta. Minut oli kutsuttu esiintymään Toijalan Rintamamiesveteraanien iltapäiväkahvi -tilaisuuteen.

Erytystä toivetta esitykseni sisällölle ei annettu, joten minulla oli vapaat kädet aiheiden valintaan.

Alkuun ajattelin, että etsin valmiiden runojeni maailmasta iltapäivän aiheeseen ja osallistujien elämään liittyviä runoja ja rakennan niistä jonkinlaisen elämän matkan, nuoruudesta vanhuuteen ja rauhasta sodan ajan kautta takaisin rauhan aikaan, ulottuen jotenkin näihin päiviin saakka.

Näin teinkin, vaikka yleensä en pyydettyihin esiintymisiin mielelläni tulekaan pelkästään vanhojen runojen kanssa. Pitää olla jotain uutta, ajankohtaista ja juuri kyseiselle yleisölle kohdistuvaa sanomaa.

Mutta onneksi, taas kerran... kuin jokin suurempi voima ois huokailuni kuullut, ja noin viikon verran ennen tilaisuutta, aamuvarhaisin alkoivat sanat vuoteellani juosta. Muistiin kirjasin jokaisen, kuin salaisen huokauksen, ja niistä sitten rakentui se uusi ja ajankohtainen osuus, jota olin kaivannut. Ne sitten kuulijoille luin, ja sekaan ripottelin eloni matkalla syntyneitä tarinoita.

Nuo kaikki keräsin nyt tähän kirjaan, ja lisäsin vielä joitakin aiemmin kirjoittamiani itsenäisyyteen, itsenäisyyspäivään ja maanpuolustukseen liittyviä runoja ja ajatelmia.

Tarkoitukseni on jossain vaiheessa lukea osa runoista myös **äänirunoiksi**. Löytyvät sitten aikanaan kotisivuni linkistä.

Tervetuloa matkalle.

Toijalassa 08.10.2015

Harri Koivisto

PS. Kirjan muotoilu on suunniteltu toimivaksi tableteilla ja e-kirjan lukulaitteilla. Ja parhaiten laitteen pystyasennossa.

Onnistuu kyllä tietokoneellakin, mutta tekstin asettelu on aika vasenreunainen.

Kirjojen ja äänirunojen linkki:

<http://www.piiras.com/e-kirjat>

Sisälllys

Veteraanit ja runoilija

<i>1 Veteraani</i>	<i>7</i>
Veteraanin elämää	8
Ikäveteraani	10
<i>2 Rintamamiehen joulu</i>	<i>12</i>
Rintamamiehen joulu	13
On joulu taas	14
Ajatus läheisen saavuttaa	16
<i>3 Runoilijan maailma</i>	<i>17</i>
Synnytys	18
Laulajan rukous	20
Hautajaisissa	21
<i>4 Vanhojen muisteluja</i>	<i>23</i>
Kadonnut kivääri	24
Nuorten onnea	26
<i>5 Aikaa ajatella</i>	<i>27</i>
Aikaa ajatella	28
Pitkän iän salaisuus	30
Ihmisen arvo	33
Akaan taivaan alla	34
<i>6 Vapaudesta ja itsenäisyydestä</i>	<i>35</i>
Vapaudesta	36
Ei tiennyt mies	38
Vaikea itsenäisyys	40
Ol' kerran päivä	41
Suomi on hyvä maa	42
Ei jylhemmin hymni soida vois	43
<i>7 Maanpuolustuksen havinoita</i>	<i>44</i>
Hengessä mukana	45
Enemmän kuin veli	46
Olisiko minusta ollut siihen	47
Suomalainen mies kertausharjoituksessa	49
Kertausharjoitusmiehet iltanuotiolla	51
Tyhjyyden halki	52

25.11.2014 Sotaveteraanien iltapäiväkahvit

Avaussanat

Hyvää päivää arvoisat veteraanit - elämän veteraanit!

Merja pyysi minut tänne, lukemaan teille runoja. En tiedä miksi pyysi, ehkä joskus jotain kuullut, vai huhuko lie kulkenut.

Nimittäin että... runoja on!

Ei taida teistä monikaan minua tuntea... no ei hätää, enpä taida aina itsekään itseäni tuntea, niin on elämä muuttuvaista - ja me ihmiset siinä mukana. Olen tänään tätä ja tässä - huomisesta ei kukaan tiedä.

En minäkään aina ole ollut runoilija - en edes moisesta tiestä nuorena tiennyt. Ihan muuta eloni tehnyt. Siten vain ... jostain ... kuin yllättäen, ajauduin kirjoittamaan. Ja se sitten aikanaan runoiksi muuttui.

Joku jo ehkä pian kysyy, olenko koko ikäni kirjoittanut. No een! Vaikka kirjalliset taipumukseni esille tulivat jo ensi luokalla koulussa, kun piti aine kirjoittaa. Ja minä kirjoitin: "Olipa kerran lentokone joka lähti lentoon." Siinä se - koko tarina. Arvosana ehkä vitonen. Tai viis miinus, kun oli tuo kirjoitusvirhekin, lentokone.

Siinä se, runoilijan alku.

No, nyt runot ja tarinat ovat pidempiä - ja niitä nyt teille luettavaksi keräsin. Minulla on runoja paljon - en määrää edes tiedä... monia tuhansia kuitenkin. Ja kaikki kuin kuiskivat: -Lue minut, lue minut!

Onneksi viime viikon aikana, aamuöisin, aivan uusia putkahteli jostain kuin taivaan rakosista. Ja ne nyt teille jaan, kun ovat tähän tarkoitettut. Ja mukana myös joitain vanhempia, aikaisemman elon matkalta, ja pari nyt Toijalan aikaista.

Siis, nyt...

me teemme pitkän matkan halki vuosikymmenten
aikojen
avaruuksien
aina tähän päivään saakka
ja toteamme
ett' elämä on - kuitenkin
niin kaunista
ja arvokasta.

*

Alkusanat

26.10.2013

Sanat villit ja vapaat

Samoin kuin on villi ääneni
samoin ovat villit mun sanani;
ne kulkevat
 syliin sulkevat
 tunnelmat vaihtuvat
hetkessä haihtuvat

tallentuvat muistoon
oi, muistojen puistoon kaukaiseen
suistoon iäiseen.

Ne siellä ovat
säilyvät
kuin päilyvät päästä esille tulla
ett' ois kuulevalla;
niistä riemu riemuvalla
 suru surevalla
 laulu laulavalla

- ja ikuinen ilo.

*

1 Veteraani

*Kuka ymmärtäisi oikein
mik' on veteraanin työ.*

*Se ei ole se sana vain, "veteraani"
vaan, se on elämä kera elettyjen hetkien
kera muistojen - jo vanhojen
ja elon raskaiden
kun olit sinä jossain
kuin loukossa, piilossa
tykkein jylisevien
pelossa luotien viuhuvien.*

19.11.2014

Veteraanin elämää

"Kauan on kärsitty vilua ja nälkää
Tampereen hangilla taistellessa..."

Paikka on täällä
aika ei
onneksi - enää.

Mut' elämä pitkä - teillä
ja tapahtumia täynnä
sen nimitys "veteraani" jo mieleen tuo
ja monet muistot elämän
tulee hetkin sun luo.

Olet, ihminen
muistojesi summa
niidenkin, joita enää muista et
mielesi syviin ne painanut
kuin myös ne
joita päivin, illoin, öin
hiljaisuudessasi kelaillet.

Elämä on täynnä muistoja
ja muistojen kuvia.

Jokainen asia
tapahtuma
iloinen tai raskas
pelottava tai kaunis
on mielessäsi yks' kuva, tai kuvasarja
joka sinua elossasi kantaa
ja voimia antaa.

Tai sitten se syö
- pitkä valvottu yö.

Kuka ymmärtäisi oikein
mik' on veteraanin työ.

Se ei ole se sana vain, "veteraani"
vaan, se on elämä kera elettyjen hetkien
kera muistojen - jo vanhojen
ja elon raskaiden
kun olit sinä jossain
kuin loukossa, piilossa
tykkein jylisevien
pelossa luotien viuhuvien.

Kuvittele sitä, sinä nuorukainen.

- Et osaa.
- Et pysty.

Eikä mahdollistakaan ole se tilannetta kokemattomalle.

Ei videopeli ole sama
kodin turvassa lämpimässä
kuin väsyneenä rämpiä talvipakkasessa
- pelossa.

Yks' hetki
voi muuttaa ihmisen
yks' rakkaan hylkäys
- tai rakkaan löytö
yks' kaunis sana oikeassa paikassa
tai sana ruma ansaitsemattomassa.

Niin, miten koskettaakaan ihmistä se vuosien pelkotilanne.

Montako uurretta kasvoille
montako kyyneltä poskelle
kuin uria sille muodostanut
- sisällön elämälle.

Mutta,
elämä on kaunis - kuitenkin
siunaa se, ja voitelee meitä
antaa hyvää ja onnea
ett' jaksamme kulkea
sen outoja teitä.

Vahvan se tekee ihmisestä
ja elämää eteenpäin vievän
sillä, ... minä tiedän:
ett' toisin oisi tämä maa...

Oi, meidän tehtävämme on sitä
ja vapauttamme puolustaa.

Näin kuljimme me sanoin, kuvin
halki vuosikymmenten
elon kokemusten
kuin poteroitten pohjalta tähän päivään asti.

Oi, Veteraanit! - Eletään arvokkaasti.

19.11.2014

Ikäveteraani

Jos olikin tuo (yllä)
kuin sotaveteraanin ylistys
muisto menneistä teistä
ja elosta

ois... vois olla veteraani
jo myös elonsa taistoin taistellut.

Sillä, ei arki sodaton
ole myöskään aina tuskaton
- iloineen ja suruineen
omine arjen pikku sotineen

tai isoine kolhuineen
joss' menevät kuin kaikki;
hajoavat kodit
katoavat ihmiset
lähtevät, kuolevat
yksin jättävät
hylkäävät.

Taistelua se on sekin
eikä ihmistä helpolla päästä.

Ja sitten taas
hetken painaneena
saa levätä kuin vapaan lintusen lailla
vailla huolia, murheita.

Oi, elämä...
kuinka se kuin hetkessä
voikaan taas olla kaunista
ja suloisia muistoja.

Tulee kohta joulukin taas
tuoksuineen
rakkaineen
- ja muistoineen
kauniine lauluineen.

Tällä, kuin "ikäveteraani kunniaan"
- sillä, pitäähän meidän muistaa arvostaa
myös heidän tekemäänsä työtä.

Elämä on!

Eikä siinä aina olla voi onni myötä.
Vaikka oi, kuinka monesti se ON!

kuin kädestä kohtalon.

*

2 Rintamamiehen joulu

*Minä muistan sen
kuinka kaipasin hellää kättä
äidin
vaimon
lapsen kutsua avuksi tulla
- oli kova ikävä mulla.*

05.12.2014

(Tämä runo tuli Sotaveteraanien joulujuhlaa varten,
jonne en sitten ehtinytkään mukaan.
Tulkoon se nyt tässä myöhästyneenä jaettavaksi.)

Rintamamiehen joulu

Sen joulun
minä muistan ain'
sen joulun
kun kotoa kirjeen sain.

Olin itse jossain siellä
tuntemattomalla tiellä.

Minä muistan sen
kuinka kaipasin hellää kättä
äidin
vaimon
lapsen kutsua avuksi tulla
- oli kova ikävä mulla.

Minä muistan sen joulun
mieleen piirtyneen
jo kaukaisuuteen siirtyneen.

Ja tänäänkin
tässä ja nyt
kun mieli, askel hiljennyt
se seurana mulla on aina vaan.

- Joulu muistoja esiin kaivaa.

*

05.12.2015

(Tämä runo tuli Sotaveteraanien joulujuhlaa varten,
jonne en sitten ehtinytkään mukaan.
Tulkoon se nyt tässä myöhästyneenä jaettavaksi.)

On joulu taas

On joulu taas
... taas kerran ...
kuin ketjussa kulkeneet on
sotkevat jo muistelon.

Mitä teimme silloin?

Oi, minä muistan se yhdenkin
- milloinkas se olikaan...
Jussi oli kuuden, kai, vai seitsemän.

Silloin tuli pukki
isäkö se oli
vaiko eno.

Voi, niitä on ollut niin monta.

Viime joulun muistan...
halasimme silloin
luulimme, ett' se olisi ollut viimeisemme
- vaan, tässähän sitä ollaan taas
ja rauha on maass'.

Vaan, kuinka monta joulua viettämättä jäi.
Kuinka monta miestä
sinne rintamalle jäi.

Kuinka monta sukua jatkumatta
kuinka monta isää, äitiä, lasta
eloa matkaamatta.

Voi tätä eloa ihmisen
kuka ymmärtäisi sen.

Kuka selittäisi
lohduttaisi
kantaisi
auttaisi ymmärtämään
tätä salattua elämää ja tarkoitusta sen
miks' täällä eläen on toiset
ja toiset kuin kesken lähtien.

On joulu!

Me vietämme sitä tässä
ajassa näkyvässä.

On olemassa toinenkin joulu
... ajassa näkymättömässä

ja joulun yössä
vaik' unessa
me olemme taas yhdessä
sen salaisessa sylissä.

Käymme yhteisissä kylissä.

*

15.12.2014

Ajatus läheisen saavuttaa

Vaikka olemme kuin kaukana
olemme kuitenkin lähellä;
mielissä
ajatuksissa

ja aina Jouluna
rakennamme yhteyttä näkymätöntä
mi on tämän näkyväisen takana.

- Se on iäistä
kaunista
todellisesti kantavaa
ain' sukupolvien taa.

Ajatus
ain' läheisen saavuttaa
ja ajallisista armahtaa.

*

3 Runoilijan maailmaa

*Mistä saisin mä sanasen
mistä laulun uuden
mistä äänen kaunoisen
min korvissain jo kuulen.*

-Oi anna, anna! rukoilen

*anna kuulla kaunoinen
anna sana hellistä hellin
kuulevalle lämmin.*

2014

Synnytys

Minut Akaalle naitettiin
Toijalan reunaan istutettiin
”Taikurin taivaalle”
korkean talon katolle katsomaan
hämäläistä maisemaa.

Tänne kasvamaan
uutta luomaan.
Synnyttämään kuin elämän tarina
joll’ ei oo vertoa.

Tää on laulu miehestä
jok’ synnytti sanoja
ja joka synnytyskipuja tunsi,

- Syntyi elämä uusi.

Mieskin voi siis synnyttää
sisällään kasvattaa uutta elämää.

Ja kun tätä nyt kirjoitan
ovat poltot jo kovat;
selän kipu ankara
- jo pian tarvitsen epiduraalia.

Pää näkyy jo!

Aukko auennut
päälaki pilkottaa
ja kohta - pian - parahtaa
tää salassa kasvanut maailma.

Ja tässä kapaloin mä tulokkaan.
Kansiin laitan kasvamaan ja maailman tuuliin.

Mikä lie tulee hänestä
miehen synnyttämästä;
vaik' uusi voima
ihminen
sanojansa suoltaen alla Akaan taivaan
avuks' moneen vaivaan.

Ja niin painavaksi jo taakkani käy
joka askelella painonsa tunnen.

Kohta en enää liiku mä pelkään, luulen.
Ja kätilön sanoja korvissani kuulen:

*-Oi, kestä viel' hetkinen
vapautuksesi hetki koittaa
elämä voittaa taas
syntyy lapsi sun maailmaas.*

*

26.10.2013

Laulajan rukous

Mistä saisin mä sanasen
mistä laulun uuden
mistä äänen kaunoisen
min korvissain jo kuulen.

-Oi anna, anna! rukoilen

anna kuulla kaunoinen
anna sana hellistä hellin
kuulevalle lämmin.

-Anna ääni!

äänistä pehmiä
anna soiva, sattuva
sydämiä koskeva.

-Anna katse!

anna katse ja käsi hellä
kuulijoita kätellä
voima suuri välittää
kantaa ystävää.

-Anna paikka!

anna paikka alla auringon
anna hetki, tila ahdingon
joss' sanoillani, lauluillani
lempeällä äänelläni koskettaa
- poskeansa kosteaa.

*

Hautajaisissa

Hautajaisissa
mieskuorolla
lauoimme ”Täällä Pohjantähden alla”.

- Kaunista.

Kirjoitin runon siinä kukkien laskussa
itselleni ... sitten kun sen aika on
omani kohtalon.

Pyydän luettavaksi
itselleni ja muille
sillä, olenhan minäkin siinä paikalla
katson menneitä ja tulevia

ja olevia
teitä siinä minua muistavia
lohdutan sanoilla:

*”Minä istun tässä ja katselen
teitä tänne jääneitä rakkaita
tuttuja
ja kaukaisiksi jääneitä
kuin tuntemattomia.*

*Minä istun tässä ja näen teidät
ja minä tiedän nyt, miten elämä on:
Me olemme kuin kädessä kohtalon.*

*Ja päiväni nään nyt tarkemmin
minä kutsun kuulen nyt selvemmin.*

*Minä olin
minä menin
ja minä tulen ... taas uniin uudelleen.”*

Jäi mietityttämään papin sanat:
"Kaikki elosi päivät olivat kirjatut elosi kirjaan
ennen kuin ensimmäinenkään niistä oli alkanut"

ja

"Täältä lähtevät vain valmiit
tehtävänsä tehneet
- eivät keskeneräiset".

Ja minä mietin taas,
siinä haudalle kulkevain joukossa
että oman paikkani täältä jo ennakkoon varaan, jos mahdollista.

Ja kivenkin tekstin nyt aamulla kirjasin:

***"Täss' lepää hän
ken kirjoitti auki elämän
elon tien ja kohtalon
jostain tulon ja jatkumon."***

Ostan paikan, näin aattelen
valmiiksi ... sit' oottelen
kehoni väsyneen laskua sinne
kun itse jatkan kaukaisille.

Käyn siinä äärellä kirjoittamassa:
muistelemassa menneitä
piirtämässä tulevia
pohtimassa olevia
... hetkiä riutuvia.

Tähän voi mennä viel' aikaa
ennen kuin kaikki on valmista
sillä eihän sinne lasketa keskenkasvuista
- näinhän se pappi lupasi

Ja jos siihen on luottaminen
ja jos eloni kirjaan viel' piirrettynä on monia mutkia
ehdin tässä
tulevani haudalla
vielä monesti käydä eloni hetkiä kurkkia
ja urkkia tulevani unelmia.

Täss' piirretty on nyt se "Taikurin taivas"
ja "Taikurin maa"
ja siin' välissä hän eloansa taivaltaa.

*

4 Vanhojen muisteluita

*Nuori, elämä eessä viel', parikymppinen
sodan kauhut jo tuntien
kasvoi rohkeus maata palvella
elämässä oudossa pelkoonkin tutustuen.*

2006
(Runo sotilaan kertomasta muistosta.)

Kadonnut kivääri

Mies matkalla maita kulki,
sotavuosia nuorna käi,
kun kiväärinsä jonnekin tien reunaan kuormasta jäi.

Ei löytynyt perillä, ei etsintä tulosta tuottanut,
kukaan ei tiennyt, ei auttaa osannut.

Tuli yö,
ajatus raskas jo miestä lyö:
Sotaoikeus oottaa, mikä häpeä,
kun sodassa mies hävittää kiväärinsä.

Katseli iltaa, katseli yötä,
kuu kirkkaana loisti, ihmetteli pakkastähtien vyötä,
päätti: Lähden takas mistä tulimme,
kuljen yössä yksin tien, jota saavuimme.

Lapin kylmyys, hiljaisuus,
sisällä mielen levottomuus,
kävi tietään mies, tähdet taivaalla tuikki,
missä ajatuksensa, mielensä kulki,
... ehkä hiljaisen rukouksen toi taivaalle julki.

Nuori, elämä eessä viel', parikymppinen,
sodan kauhut jo tuntien,
kasvoi rohkeus maata palvella,
elämässä oudossa pelkoonkin tutustuen.

Oli aikaa ajatella,
kulkea hiljaista metsää, suunnitella,
vai pelkoko vain seuranaan mieltä hiersi,
yks' aatos, yks' ajatus vain,
miten saan takaisin aseeni.

Yön aavemainen kajo,
kimmelsi yössä ihmeellinen valo,
kuin peili kaukainen kulkijaa kutsui,
... hämmästyti,

kuu kirkkaana loisti,
kiväärin tukki öisen valon yllättäen toisti.

Pyssy pystyssä seisoj tien sivussa yksinään,
- mikä laittanut oli sen siihen löytymään.

Kyynel silmän täytti,
elämä,
jokin viel' tuntematon, miehelle näytti:

*-Turvaa ain' suurempaan mik' itse oot,
et joudu elämässäsi ahdinkoon.*

*Vaikk' hukkuis' sulta elämän tie,
vaikk' katoais' kaikki, mikä sinua eteenpäin vie,
niin muista, sinua seuraa toinen, mi suurempi on,
turvana, apuna, voima suunnaton.*

Mies aseensa poimi, katsoi taivaalle, ... kiitti,
tämä todisteeksi rinnalla kulkevasta riitti.
Heräsi usko, heräsi luottamus, kasvoi elämän turva,
ei pelota enää ees sodan surma.

Askel kepeä takaisin kantoi,
ajatuksensa uudet, itsensä taivaalle antoi,
sanoi: *-Minä uskon, minä luotan, olen käsissä armaissa,
täällä korvessakin kantavissa.*

Muuttui elämä, katosi raskas ies,
palasi öiseltä matkaltaan muuttunut mies.

Tää muisto, tää pieni hetki elämän tien,
oli suuri voimassaan, kosketuksessaan,
löytyi lupaus:

-Minä sinua elämäsi rinnalla vien.

*

2006

(Runo vanhuksen kertomasta onnesta.)

Nuorten onnea

Sinulle ystäväin,
kulje iloisena siellä,
onnesi tiellä.

Nuorena,
elämän aamussa,
kulkivat rinnan kaksi toisilleen niin rakasta.

Vaan, mikä lie sallimuksen tie,
kun rakkaat etäälle toisistaan,
omat elämät muualla,
- toisilleen vain nuoruuden muistona.

Siitä jo vuosia paljon,
nopsaan kävivät,
muistot jäljelle jäivät.

Vuosikymmenten jälkeen kohtas ystävä ystävän,
sama sallimus, vaiko sattuma vain,
tiet uudelleen rinnakkain.
Jatkuu elämä mihin päättyi silloin,
käsi käteen yhtyy illoin.

Kasvoille elämän täyttäneille nousi ilo,
sama ilo, vaiko viel' suurempi,
- liekö rakkaus vanhana kaivatumpi.

Onko jokin muuttunut vuotten mennen,
onko kaikki kuin oli ennen?

Noo, ... keho tietenkin rapistunut,
vaan, sisällä sykkii se sama hellä ja pieni,
joka elon onnesta nuorena lauloi,
herättyään samat laulut muistoista kaivoi.

Viis'kymmentä vuotta välissä,
rakkaat jälleen yhdessä,
vapaina kuin silloin nuorena,
... ja voi ... miten onnellisina.

-kyynelsilmin iloa katsova

*

5 *Aikaa ajatella*

*On aikaa ajatella
tutkia
kuunnella
olla hiljaa ja arvailta
elon salaisuutta.*

*Aikaa itselle
ja unelmille sisäisille
elon tarkoituksille syville...*

22.11.2014

Aikaa ajatella

Minkäs minä tälle
elämälle kuin kohtalon
kun näen nyt
kuinka kulkenut on outoja teitä
lapsuuden
nuoruuden
kuinka kasvatti elon ihmeellisen

- toi kynnykselle vanhuuden
vaik' en tunnista sitä
kun sisälläni viel' pauhaa
kuin kiihko nuoruuden
elinvoimaisen.

Kuinka kasvatti
kuljetti
lapsetkin matkalle asetti
ja vaimot
ystävät
ihanat naiset
kokemukset elon aikaiset

ja valmisti tänne
tarkoitukselle, mi kuin täällä vasta
ois arvokasta.

On aikaa ajatella
tutkia
kuunnella
olla hiljaa ja arvailla
elon salaisuutta.

Aikaa itselle
ja unelmille sisäisille
elon tarkoituksille syville
ja löytää
keksiä, oivaltaa
tätä matkaa ja maailmaa.

Siis, ... nyt vasta!

Oi, miten onkaan tämä elo arvokasta
ja vanhuus
keralla elon kokemusten
laajojen näköalojen
ja tulevien kuvien
- kuin outojen unien.

Vaatiiko ymmärrys näin pitkän matkan
ett' täällä vasta voi tajuta
ett' elo on arvokasta.

Ettei se enää vain tyhjänä vilistä;
 ainaista kiirettä
 ja tekoja pian unohtuvia
kuin untuvia siellä...
tuolla jossain kaukana
matkojen takana.

Vaan, tässä
on nyt elämä ja rauha
 kuunnella
 katsella
ajatella asioita ja toivoa
kuin elolle tarkoitusta.

Ettei ois ollut tää vain turhaan juoksu
ett' jäis minusta tuoksu
- muisto
elostani arvokkaasta
jonka ymmärrän vasta
kun kaikki on valmista.

Elämä on katoamatonta.

Elämä on katoavaista
- ja katoamatonta.

*

27.11.2014

Pitkän iän salaisuus

Pitkän iän syy

- vanhuus vaik' huonokin
siin' elon tarkoitus täyttyy.

Vaik' mietimme me usein
miks' toisen on kuin viivyttävä täällä
maan päällä

on hänellä kuitenkin tehtävä
salainen

ei silmin näkyvä
sillä, mitä tiedät sinä, viel' silmin näkevä
miss' kulkee hän, vanhus, uniensa matkalla
- ja, mitä kaikkea tekeekään hän siellä
salatuilla teillä;

vaik' auttelis' sinua
muistelis' minua
tutkis' maailmoita ja sen voimia
ett' osais' ihmiset oikein toimia täällä näkyvässä
mist' on hän juuri vähenemässä.

Katso häntä jotenkin näin
etkä vain huokailisi:
-Minä hänen luonaan kävin
... hän nukkui vain.

Sillä, katso
tasapainon tähden kaikki
ett' ois' vanhuutta
jos on nuoruutta
ett' ois' energiaa tuottavaa
jos on sitä kuluttavaa
ett' ois' henkistä voimaa
jos on sen puutetta - nuoruutta

ett' ois' valoa
jos on pimeyttä
- tiedossa, kokemuksessa.

Ei ois' hengellistä valtaa
jos on vallattomuutta
- nuoruuden kasvamattomuutta.

Tämän tähden
- maan tasapainon tähden
on oltava valtaa tuottavaa
jos on kerran valtaa kuluttavaa.

Siinä vasta kasvaa nuoruuden unelmaa.

Näin on oltava
sitä hiljaista voimaa
joka mahdollistaa
nuoruuden kasvua aikuisuuteen
omaansa viisauteen ja aikaan
jossa taas aikanaan toimivat he
voimana tuleville.

Näin pitää katsoa vanhuutta
ihmistä
elolle jo pian kaikkensa antanutta
mutt' viel' vuoksesi sun
hän huomaamattasi taistelee
ollen tahtoni mun.

Kas, ulkoinen ei ole mitään.

Mill' arvioisit sa nuorukainen
vanhemman virkaa ja voimaa
tehtävää sen
mit' varten hän täällä viipyillen
kuin voimia, varoja kuluttaen.

Ei!

Vaan, kokonaisuuden tähden
elämän voiman ja viisauden tähden
oman kasvusi tähden
hän salassa
ylemmällä tasolla
ulkoisen raihnoista vapaana
lataa voimia
ett' maailma vois' oikein toimia.

Sillä, jos vanhuus katoaa
se elon rikkaus ja aikaan saanto
se kaikki kokemus ja näköala
on maailma
kuin paljaana historiasta

ja se pian jo kallistuu
kokemattomuuden voimasta

alkaa väärin toimia
ja tuhoutuu pian kaikki
eikä elo ois mahdollista.

Ei tiedä hän, vanhus, virkaansa
ei tiedä hän, nuoruus, voimansa lähdeettä
elää vain kuin ylpeyttä
- vanhuus nöyryyttä.

Mutta, nöyryys on voima!
Hiljaisuus, vaatimattomuus, on valta!

Ja silmin nähtävä
on niin usein valhetta.

Pitää katsoa kokonaisuutta
kaukaisuutta
pitää kuin rukoilla
näkymättömän näkökykyä.

Ja silloin muuttuvat kaikki kohdalleen;
arvoton on arvokasta
ja moni arvokas on arvotonta
... jos kaikkea vain silmin katsotaan.

Sillä, kaiken takana valtoja, voimia
jotka valvovat tasapainoa
ja kehitystä ihmisen
kasvua tulevien polvien.

Eikä ilman toista
voi olla toista;
ei näkyväistä ilman näkymätöntä
ei nuoruutta ilman vanhuutta
ei viisautta ilman kokemusta
ei rakkautta
ilman hiljaista rukousta ja huokausta.

Oi katso, nuorukainen
katso vanhuutta...

siin' on voimasi sun
siin' on sun juuresi
sillä, ilman häntä
ei ois sinulla sykkivää sydäntä
ja elosi päiviä.

Elämä ois vain jotain unelmien häiviä

- näkymättömiä
ja näkymättömissä kärsiviä henkiä
ilman ajallisia kenkiä.

Ei olisi ihmisiä
olisi vain huokailevia henkiä.

*

2006

Ihmisen arvo

Ei ihmisen arvoa silmin mitata,
ei katse kaikkea paljasta.

Ei ulkoinen ole mittari mikään,
ei sisin toiselle aukea.

Ihminen enemmän on kuin silmin näkyy,
enemmän kuin jalka käy,
kokonaisuus ei päälle näy.

Ihminen sisällään ihminen on,
ulkoinen on vain kuori,

kuka tätä ei ymmärrä,
hän kovin on vielä nuori.

*

27.10.2013

Akaan taivaan alla

Akaa alla taivaan
syntyi uudestaan
historiat vanhat
nousee haudoistaan.

Tääll' kulkeneet
on kunnan miehet
naiset yllä pitäneet
pellot yksin raivanneet
viljat itäneet.

Välkkyy järvet kaunoiset
virtaa joet mutkaiset
moni lempi luokse käynyt
annoit ensi kukkaset.

Sydämin
pomppivin
ensi suukon varastin.
- Saitko ehkä rukkaset?

Karjalan
kaunoisen
evakot mä asutin.

Tuli ilo, herkkyys kaupunkiin
silmit kirkkaat sydämiin
ja eloa ... Hämeen hiljaisiin.

Nyt on aika uus
Akaa turvallinen tuttavuus
illoin, öin kadut hiljaiset

ja kadun laulut viimeiset laulaa kuoromies
mistä tuli, minne menee hän, kukaties.

Kasvaa Akaan taivaan alla
kunnan nainen, kunnan mies
osansa hän hoitaa aina
- elon runsas ies.

Sen kannat - Oi, nainen Akaan

Oi, Akaan mies!

*

6 *Vapaudesta ja itsenäisyydestä*

*Ei osa parempi olla vois
ei jylhemmin mahtava hymni sois:*

*-Oi, katso, Suomi,
sinun päiväs' koitti,
vastukset voitti, mit' eteesi toi,
Laulu Suomen
Sinulle taas kauniina soi.*

07.12.2014

Vapaudesta

Vaik' tunnemme: Me olemme vapaat
olemaan
tekemään
toimimaan
sanomaan

emme me kuitenkaan
ole todellisuudessa vapaat kaikesta
sillä, sitoohan meitä moni asia:

On laki, mi eloamme säätelee.
On työ, mi päiviämme määräilee.
On ihmiset toiset - ne komentelee.
Lääkäritkin määräilee.

Media hetkiämme kuin salaa sotkee:

Ota!
Käytä!
Hanki!

Turvaa itsesi kaikella
ett' oisit kuin vapaa vaaroista.

Pelkokin sitoo meitä.
Toive paremmasta.
Tahto suuri tulevasta.
Huoli toteutumattomasta unelmasta.

Oi, monesta! on meille kahletta.

Mut' silti... tunnemme vapautta.

Vaan, onko oikeasti vast' vapaa hän
ken tuntee itsensä vähenevän
kun riisuttu on pois elon taakoista
- kun elää ihminen vanhuutta.

Vaik' silloinkin viel' kokee hän
kuin vaivojensa, kehonsa vankeutta.

Mutta, tämä maa
itsenäisyytemme
ulkoinen vapautemme vieraasta vallasta
antaa meille vapauden tunnetta.

Ja kun Finlandia komeasti
kumeasti kajahtaa

silloin silmä kostuaa ja kyynel poskelle
suu mutrulle ihanasta tunteesta
sotien julmasta muistosta

ja voitosta, jonka taistelimme kerran
ja voitimme, kuin kädestä jonkin suuremman.

Saavutimme vapauden unelman.

*

06.12.2013
(Itsenäisyyspäivän illan tunnelmissa)

Ei tiennyt mies

Ei tiennyt mies
- mikä mies?
moni poikanen vasta.
Ei ees tiennyt
mikä elossaan ois arvokasta.

Käskystä lähti
kodin jätti - ja taisteli
tietämättä ees kunnolla, miksi
... oli elämä kerrasta rikki.

Jäi taakse kaikki;
koti
lapset
ihana vaimo
tai heila niin heleä
... elettiin elämän kevättä.

Tuli sota! - ja kauhut sen
koko maa
koki kuin kadotuksen.

Elo outo kesti kuin ikuisen.

Toiset palasivat
toiset jäi
toisista vain palaset
osan pommit vei.

Ja rintamat kotoa autoivat
rukouksin kantoivat ja paketein
suudelmin matkaan sulkien.

Päätyi vihdoon vaihe kamala
palautui elämä - arkea.

Ja vuosikymmenten jälkeen vasta
ymmärtävät kaikki:
ett' taistelu puolest' Suomen
oli arvokasta.

*

06.12.2012

Vaikea itsenäisyys

Itsenäisyyttä
on vaikea puolustaa
kun kaikki kaikkeen vaikuttaa
ja ulkopuoliset ongelmat
omaan maahan heijastuvat.

On otettava osaa
kannettava toista
vaik' oma väki
ois mieltä toista.

Itsenäisyys
on itse päättää
itse säätää
ja valvoa omaa etuaan

mutta, jos päättää toinen
valta ja voima ulkopuolinen
miten silloin elää tulee...

niin...
niin silloin on valta annettu pois
- joku suurempi etu
on ottanut sen pois.

Itsenäinen maa
- ken omaa maataan puolustaa.

Itsenäinen maa
- valvoo, kunnioittaa
omaa parastaan.

Mutta, maailma muuttunut
vastuu kasvanut
ei enää vain oma napa
päättää asioista rahan valta
mi rajoja ei tunne.

Ilman solidaarisuutta
koittaa viel' suurempi murhe.

06.12.2009

Oi' kerran päivä

Oi' kerran päivä itsenäisyyden,
ja koetusten kovien joulu.

Taivaalla tähtien kirkkaus,
pauke pakkasen, pommien,
kansa sodan jaloissa huokaillen:
-Rajalle, rajalle - tänne et tulla saa!

Suomalainen maataan puolustaa.

Yhtenä rintamana
kylmin sormin, mielin väsynein,
suru-sydämin vietettiin tää juhla
ja tulevan ankea joulu.

- Oli se melkoinen elämän koulu!

*

08.12.2008

Suomi on hyvä maa

*-Suomi on hyvä maa,
sitä kannatti,
ja kannattaa, puolustaa,
sanoit sinä veteraani Linnan juhlassa.*

Kätten työt jatkuvat,
vaik' kivääri vaiennut,
taistelu eteen isänmaan,
vaik' ei ase lauennut.

Kukin taakkansa kantaa tänäänkin,
vaik' Elämä sodan julmuuksilta säästääkin.

Rauha arkisten tekojen kautta,
rintamassa edelleen
kullakin oma paikka.

*

06.12.2008

Ei jylhemmin hymni soida vois

Ei pysyväistä sijaa matkalla täällä
ystäviä monia vierellä.

Vaan, maa, missä matkaat
miten elämälle näyt
miss' pystypäin uljaana tietäsi käyt
on lahja suuri ihmisen
kasvun ja elon kehityksen.

Ei osa parempi olla vois
ei jylhemmin mahtava hymni sois:

-Oi, katso, Suomi,
sinun päiväs' koitti,
vastukset voitti, mit' eteesi toi,
Laulu Suomen
Sinulle taas kauniina soi.

*

8 Runoilijan omia maanpuolustuksen havinoita

*... Vaikka, pojat ovat poikia
ja pian kaikesta kuin leikin keksivät
sodastakin
koviin keskeltä
huolista
peloista.*

*Sellainen on mies, suomalainen sotilas;
tyytyy ja tarttuu, maataan puolustaa
kaikkensa antaa, kun sen paikka on.*

Joskus 2000-luvun alussa

Hengessä mukana

Itsenäisyyspäivän paraati

Tuoss' taistelussa ei runoilija itseään tunnista
hän sotaansa käy muualla
marssii sielunsa syvyyksissä
etsii sanoja
on hengessä mukana.

Ei marssi, ei rivissä itseään näytä.
Sanoilla runoissa kulkevissa tehtäväsi täytä.

Jos on unohdettu
siitä runo räväytä - ja sillä vastustajaa säväytä.

En rivissä, siel' pakkasessa, paikkaani nyt täytä.

Oi runoni!
Oi sanani sattuvat ja suorat!

Tää taistelijan paikka maailmalle näytä.

*

Joskus 2000-luvun alussa

Enemmän kuin veli

Kaveri viereltä lähti, rakkaaksi tullut.
Kuin oma veli, enemmänkin.

Vaan miksi, miksi lähti?
Miksi hän, miksen minä hänen sijaansa?

Ei, mieluummin hän kuin minä. Vaan, miksi lähti?
Itkettää. Pelottaa.

En näytä muille.

Itken sisäänpäin, puunjuurella yksin.
Pelkään, kuten kaikki muutkin.

Pelkään, vaan en sitä näytä.

- Olenkohan minä seuraava?

*

Joskus 2000-luvun alussa

Olisiko sinusta ollut siihen

"Niin, olisiko sinusta ollut siihen?"
kysyy RAY:n mainos Hakaniemen torilla.
Varoja kait sotaveteraaneille kerätään.

Vanha valokuva;
mies harmaassa sodanaikaisessa kenttäpuvussa
komeat pussihousutkin.

Asennessa seisoo ase selässään.
Kasvot poistettuna
vain tyhjä aukko, reikä, johon oman naamansa voi kuvitella.

Teksti minut pysäytti Hotelli Hiltonin eteen.

Penkille istutti aamuaurinkoon
kanavan rantaan kirjoittamaan sanoja
jostain sisältä pulppuavia
pohdiskelevia...

"Niin, olisiko sinusta ollut siihen"
kysytään mainoksessa kuin syyttäen, sormella osoittaen.

Mitä sitä nyt selvää asiaa kysymään. Ei tietenkään!

Kuka hullu nyt rintamalle
etulinjaan kuolemaan ihan vapaaehtoisesti lähtisi.

Ja jos joku nyt tuohon sanoo että "olisi", hän valehtelee.
Yrittää jotain enemmän olla.
Itseään pettää
tai jotain muuta itselleen uskottelee ja itsestään luulee.

Niin, olisimmeko valmiit? Emme.

Vaan, eivät olleet hekään aikoinaan.
Kuin salaa joukon jatkona sinne kukin meni
oikein ees tietämättä mihin.

Vaan, kyllä se paikan päällä selvisi;
tavat opetti
rintamaan asetti
elämään siellä suostutti.

Eivät olisi lähtiessä suostuneet
jos tarkalleen olisivat tienneet, mihin mennään
miten takaisin tullaan - jos yleensä tullaan.

Kaveriporukassa henki on kova ja lisävoimaa antaa.

Monet itkut on itketty yksinäisyydessä
perkeleet kirottu yön hiljaisuudessa
äitiä ja isää ikävöity kuka missäkin.

Näin on, suomalainen mies. Olisitko valmis?

Et.

Vaan, menisit taas kuitenkin, kuin pakotettuna.

Toisten mukana enemmän olisit kuin itseksesi.

Onko mikään muuttunut? - Ei ole.
Samoin ollaan ja samoin mennään.

Ei mennä ellei ole pakko.
Mennään jos pakotetaan.
- Osa ei silloinkaan.

Intoilijoita, itsensä tapattajia, on aina. Hyvä niin.
On heillekin omat paikkansa ja hautansa oleva.

Menoksi vaan!
Vaan minä, olisinko valmis? En.

En haluaisi moista räkkiä.
Vaan, jos pakko, niin pakko. Menisin kuitenkin.
Maata puolustaisin ihan hulluuteen asti
kunhan vauhtiin pääsisin.

Kaveriporukan henki minut niin hullaannuttaisi
että en mitään enää ymmärtäisi.
En itseänikään varoa.

Menkään kaikki, menkään!
Sellainen on suomalainen mies tänään
- niin kuin oli eilenkin
ja niin kuin oli silloinkin, kun sotaa käytiin.

Samanlainen on, ei ole muuttunut mihinkään.
Mikäs sen nyt muuttaisi, ei mikään.

Suomalaisen luonnon, suomalaisen Miehen!

Joskus 2000-luvun alussa

Suomalainen mies kertausharjoituksessa

Kamiinan lämmössä ihanassa
teltan ilmassa raikkaassa
maailman voi kauas unhoittaa.

Hauskaahan tämä
kuin retki syyskesäinen.

Iloitenhan täällä
kavereiden kanssa mukavien.

Vaan, entä jos olisi totiset paikat
sota ympärillä todellinen.
- Nyt vain kuviteltu, harjoitus.

Niin, toisin olisivat ilot
päällänsä surut ja huolet uudet.

Eivät ne maailman
vaan, huoli elämästä, omasta ja toisten.
Huoli omaisuudesta, omasta maasta, vapaudesta.
Siitä silloin olisi ilo kaukana.

Vaikkakin, ... kaveriporukassa huuli irrallista.
Sillä pelkoa piiloteltaisiin, huolta omista ja omaisista
menneistä ihanista, jotka nyt kesken loppuivat
kun lähtö sotaan tuli.
Lähtö jonnekin josta ei tietoa ole.
Jonnekin, josta paluuta ei ehkä ole.

Ei itsellä,
ei toisilla,
ei kaikilla.
- Jollain kuitenkin aina.

Tässä on ero ilolla ja ilolla.

Nyt saa iloita vapaudessa ja vapaaehtoisuudessa.
Silloin olisi ilo etsittävä totuudesta
tosisista paikoista
pelosta, ikävästä, kärsimyksistä.

Voisiko siitä iloa löytyä. Ei löydy.
Vaikka, pojat ovat poikia ja pian kaikesta kuin leikin keksivät
sodastakin
koviin keskeltä
huolista
peloista.

Sellainen on mies, suomalainen sotilas;
tyytyy ja tarttuu, maataan puolustaa
kaikkensa antaa, kun sen paikka on.

Ei itseäänkään säästä, onhan se nähty.
Monestikin jo, ja vastakin.

Ei hän ole muuttunut.
Ennallaan on luja tahto ja rohkeus
joka piiankin löytyy, jos totinen paikka on. Sota.

Siellä se on, sisällä jossain
- suomalainen luonne.

Ei uhittele, ei kerskaa,
osansa hoitaa - ja kestää.

*

Joskus 2000-luvun alussa

Kertausharjoitusmiehet iltanuotiolla

Tuli palaa, iltanuotio.

Miehet istuvat ja tuleen tuijottavat hiljaa mietteissään.

Vaan, mitä mielessä, suomalainen mies?

Kuka miettii menneitä, isien tekoja.

Kuka miettii tulevia, omiemme, lastemme voimia.

Kuka itseään, kestäisinkö, osaisinko.

Olisiko minusta, jos tosi paikkaan joutuisin.

Tätä miettivät nyt miehet.

Joku omiaan pohtii, muuta kaikkea.

Vaan, olisiko minusta tosi paikkaan.

Lähtisinkö, pelkäisinkö?

Pelkäisin, tietenkin, vaan en tässä tunnusta.

Heikko olen. En uskaltaisi kuten toiset.

Kasvaisin varmaan, vaan, ... enhän joutuisi kuitenkaan.

Nuoremmat sinne laitetaan,

me vain heidät sinne lähetämme.

Huolissani heistä olisin,

apuani antaisin - rohkaisisin.

Vaan itse, minä?

Onneksi en sekaan joudu luotien sateeseen

ellen itse sinne todella etsi.

Etsisinkö. En etsisi.

Osani jo olen antanut tälle maalle - tavallani.

*

*... tuntemattomuudesta tullut
kiittää tässä
vana perässä
jatkaen jonnekin uuteen
tuntemattomuuteen.*

22.11.2014

Tyhjyyden halki

Elämäni
on kuin matka
avaruuden halki.

Minä kiidän
jostakin jonnekin
kuin jokin asteroidi;

tuntemattomuudesta tullut
kiittää tässä
vana perässä
jatkaen jonnekin uuteen
tuntemattomuuteen.

Ja matkalla planeettoja
joita saan sivuta
ja tuntea niiden vetovoimia
omaa rataani muuttavia.

Vetävät puoleensa
kohti
lähelle

mut' oman matkani, vauhtini voima
sinkoaa minut taas muualle
- omalle suunnalle.

Ja planeettoja matkallani paljon
joita sivuuttaa
lähestyä ja läheltä kurkkia
- jotain ehtii jo hieman tutkia.

Ja taas oman vauhtini hurma
on vahva
ja se sinkoaa
matkaa jatkamaan.

Ja täällä nyt kiidän
kuin avaruuden tyhjiössä
kauniissa maisemissa
miss' kirkkaita tähtiä
ja ihania tähtisumuja

... tuolla kaukana uusia syntyviä
ja aikansa loistaneita
tuhoutuvia.

Ovatko lie kuin aatteita
valtakuntia
oppeja
arvoja, ajatuksia
syntyviä, kuolevia.

Ja tuolla...

jossain tuolla kaukana
on yks' suuri kirkas tähti
jota kohti
jonka vetovoima on suuri
... jonka vetovoima on niin suuri.

Sitä kohtiko ...
vie matkani juuri.

*

- loppu -